

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 5. december 2013 ☼ Leto XXIII, št. 49

Tri frtale stoletja s slovenskov pesmijov

»O, kako je duga, duga paut« - so spejvali člani Mešanoga pevskoga zbora Avgust Pavel z Gorenjoga Senika, šteri je rejsan preodo dugo, dugo paut. Najstarejša porabska kulturna skupina deluje že 75 lejt, istina pa, ka so v prvom - eške cerkvenom - pevskom zbori pod vodstvom *Andraša Čabaina* spejvale babice pa prababice gnešnji pesmarov. Leko pa povejmo, ka skoro nega takše držine v največšoj porabskoj vesi, od štere bi nekak nej v skupini spejvo.

»V našom zbori so vsikdar spejvali mlajši s starejšimi, gnes pa je skupina bole mlada kak gda koli prva. Tau nam dá vüpanje, ka gorostanemo« - je v svojom pozdravnom guči na jubileji v varaškom Slovenskom domi tapravo predsednik zbora *Laci Bajzek*. Gda je zbor spejvo, smo rejsan vidli vse generacije: od srednješaulskega dijaka do gospé *Vere Gašpar*, šteri so že več kak šestdeset lejt članica skupine. Uni so bili tisti, šteri so od članov največkrat na pevskom tabori v Šentvidi pri Stični bili, gde je zbor letos že 41-ič spejvo. Pesmarge majo dobre stike z drugimi zbori iz Slovenije, Italije pa Avstrije, sploy dostakrat pa so gorstaupili vseposedik, gde Slovenci ži-

MePZ Avgust Pavel gdrži dugo pesmarsko tradicijo na Gorenjom Seniki

Dugolejtna zborovodkinja Marija Trifus (prva vrsta) pa Judita Pavel (za njauv) med publikov

vejo. Vö so dali več kaset pa CD-nov, že dugo pa spejvajo slovensko liturgijo pri sveti mešaj ranč tak.

Na svetki je jubilančna skupina zaspejvala več lejpi, zveškoga ljudski pesmi. Pri tem jim je na pomauč pri-skočo Komorni zbor ZSM iz Monoštra, od šteri smo čüli štiriglasni program s solisti. Drugi gostje so prišli iz Šmartnoga pri Litiji, njino Pevsko društvo Zvon je drugo najstarejše na Slovenskom.

V svojom svetešnjom guči je predsednik Zveze Slovencev *Jože Hirnök* tapravo, ka skupina leko dosta zavali svojim zborovodjem, slejdnji, *Ciril Kozar* z bližanjoga Martinja dela s sinčarskimi pesmarami že tretje leto. Ne smejmo pa pozabiti 26 lejt *Marije Trifus*, štera se je na svetki spominala na lejpe nekdešnje probe ob petkaj. Hči Avgusta Pavla, po šterom se zbor imenuje, *Judita Pavel* se je jubilentom poklonila s svojimi spomini na zbor pred več kak pau stoletja. Po drugi gratulacijaj pa lejpi željaj za dale sta na odri oprvim dva, na konci pa trgé zbori vküper spejvali slovensko pesem, štera se je na Gorenjom Siniki vsikdar čüla, se eške itak čüje pa vüpajmo, ka ne preminé iz vüj najmlajšoga roda.

Dr. Zinka Zorko najvišja nagrada za življenjsko delo na področju znanosti

DOLGOLETNA PROUČEVALKA PORABSKIH GOVOROV IN NAREČJA

Akademikinja dr. Zinka Zorko je več desetletij na več načinov povezana tudi s Porabjem: kot tenkočutna proučevalka porabskih govorov in narečja, kot stalna predavateljica na seminarjih za porabske učitelje in druge, ki so se udeleževali teh izobraževanj, sodelavka na posvetovanjih, tudi o Jožefu Košiču, ima stike s Slovenci v Sombotelu, zlasti s slovensko katedro in slovenskim društvom. Rečeno poenostavljeno, spada med tiste slovenske intelektualce, ki kot izobraženka zelo podro-

Radvanju, Gradišču, Lučanah in v Radgonskem kotu v Avstriji, v Števanovcih in Andovcih na Madžarskem ter v Štrigovi in Humu na Sutli na Hrvaškem. Objavila je dialektološke monografije: Narečna podoba Dravske doline, Haloško narečje in druge dialektološke študije in leta 2009 Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih. Monografija Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih prinaša rezultate desetletnih terenskih raziskav. V študiji o

lom Dončecom z Verice, ki je vedel tako živahno, v pristnem v narečju - v katerega se mu je, nekako v podkrepitev pripovedi vrinila kakšna madžarska beseda - obrazložiti, kje koplje zemljo za lončarstvo, kako jo melje in pripravlja, kako na vretenu nastaja posoda in kako jo žge v svoji peči. Vse je razložil, pojasnil in pokazal, obiskovalci pa so spremljali pripoved, tudi spraševali, kajti na vprašanja je prav čakal, in dobili odgovore na sleherno radovednost. Nekaj, kar si proučevalci narečja lahko le želijo. Zinka Zorko je znala spodbuditi pripoved, vse zapisati na papir, na tonski in slikovni trak in pozneje, v miru strokovno pretehtati in zapisati v razpravo. Z delom na terenu so dobile študentke in študenti neposreden vpogled v proučevanje jezika, in marsikoga izmed njih je pozneje zamikalo, da se s proučevanjem narečij poklicno ukvarja. Med študentkami je v Porabje prihajala tudi sedanja prorektorica Univerze v Mariboru, redna profesorica dr. Mihaela Koletnik, ki se posveča proučevanju narečij v severovzhodni Sloveniji, odlično pozna tudi razmere v Porabju. Z leti je bilo denarja manj, skupine študentov so bile manjše, na koncu je bilo kot na začetku: raziskovalka Zinka Zorko je prihaja sama. Ena takih njenih poti, nemara celo zadnja, je bila k Holecovim v Andovce. Skupaj s svetovalko Valerijo Perger smo poslušali zanimive zgodbe, seveda v narečju in tudi tisto o Črnih mlakah. Nekako pred očmi imam tudi pogovor na Verici ali v Ritkarovcih, ko smo se posedli kar na dvorišču in pogovor je stekel, pa tudi magnetofon, ki je zapisal pripoved. Takih in podobnih zgodb se je nabralo še in še. Zinka Zorko je tudi večkrat povedala, kako je zaznavala spreminjanje razmer v Porabju, in sicer ko je prihajala prva leta, so jo preprosti ljudje hitro povabili v hišo, da ne bi imeli sitnosti zaradi obiska iz druge države, ob političnih spremembah pa so jo pogosto vabili in z njo posedli na dvorišču.

Prav z Zinko Zorko sva se pred več kot dvema desetletjema, po sestanku Košičevega sklada na Gornjem Seniku, v pogovoru za TV Slovenija, dotaknila vprašanja, kako spodbuditi učenje slovenskega jezika v Porabju in ob tem uporabila pozneje večkrat poudarjeno misel in tudi dejstvo, da postaja učenje materinščine "ekonomska kategorija". Najpre-

Akademikinja dr. Zinka Zorko v pogovoru z akademikom dr. Boštjanom Žekšem, pred nekaj leti tudi ministrom za Slovence v zamejstvu in po svetu

bno pozna in razume razmere med Slovenci na Madžarskem, še posebej v Porabju.

Akademikinja dr. Zinka Zorko, zaslužna profesorica na Filozofski fakulteti mariborske Univerze, je prejela najvišjo, Zoisovo nagrado za življenjsko delo na področju znanosti pri raziskovanju slovenskih narečij. Raziskuje govore koroške, štajerske in panonske narečne skupine na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski in besediščni ravni. Po Ramovšu, Riglerju in Logarju odpira nove raziskovalne smeri v slovenski dialektologiji, zlasti v slovenskem obmejnem in čezmejnem prostoru. V njeni mariborski dialektološki šoli nastajajo slovnice posameznih govorov, ki razlagajo narečno mnogokratnost slovenskega jezika, dialektološke raziskave belih lis na karti različnih značilnosti slovenskega jezika pa zarisuje nove natančnejše narečne meje. Zinka Zorko je leta 1961 diplomirala na ljubljanski Filozofski fakulteti iz slovenskega in ruskega jezika in iz slovenske ter ruske književnosti, ter prav tam leta 1986 tudi doktorirala z disertacijo Koroški govori dravskega obmejnega hribovja od Ojstrice do Duha na Ostrem vrhu.

Zunaj meja Slovenije je raziskovala govore v Podjuni, na Mlakah, v

Galerija Murska Sobota

VSAK PORTRET IMA SVOJO ZGODBO

V soboški Galeriji in v Pomurskem muzeju bo do 15. januarja 2014 razstava kiparskih portretov Draga Tršarja, doma in v svetu uveljavljenega slovenskega kiparja. Na obeh razstavah je blizu sto portretov zgodovinskih osebnosti in sodobnikov. Drago Tršar je avtor kipov tudi v Pomurju: Franca Miklošiča, Miška Kranjca, Manka Golarja, Edvarda Kocbeka in Primoža Trubarja. Je tudi avtor Kipa revolucije v Ljubljani, največje skulpture v Sloveniji.

Drago Tršar je imel leta 1964 prvo samostojno razstavo portretov. To niso bili samo realistični portreti, ampak usmerjeni bolj likovno. Kipar tedaj ni bil več začetnik, ampak je za svoja dela prejel že več priznanj v tujini, denimo leta 1955 prvo nagrado na Premiere Biennale de la Mediterranee v Aleksandriji, prvo nagrado za kiparstvo na 1. trienalu likovnih umetnosti v Beogradu, nekaj pozneje že nagrado Prešernovega sklada in leta 1990 Prešernovo nagrado, leto po tem pa je postal redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Drago Tršar je razstavljal v številnih evropskih galerijah, postal pa je tudi profesor in predstojnik oddelka za kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost.

"Soboška Galerija je zame najlepša v Sloveniji. Tu so široki prostori, ki jih lahko oblikujem kakor želim, skulpture pa v teh prostorih živijo, niso stlačene v nek bunker. Zato sem želel imeti razstavo prav tu," je odgovor na vprašanje, kaj je tako uglednega likovnega umetnika pripeljalo v Mursko Soboto.

Pomenljiva je tudi umetnikova razlaga, v čem se njegovi portreti ločijo od drugih: "Portretom sem dajal poudarek na psihi, ki so jo vedno izražale oči. Vse glave gledajo, kar ni običaj pri spomenikih. Iskal sem psihološki izraz v očeh, karakter pa v ustih. Če je nekdo pogumen, se njegova moč vidi v ustih." Kipar je tudi pristaš miniaturnih kipov in slik.

Eden najuglednejših slovenskih kiparjev Drago Tršar ob svojih delih v soboški Galeriji

V zgornjem prostoru Galerije so razstavljene njegove slike na indijskem papirju in najmanjša meri le en kvadratni centimeter. Vodstvu Galerije je predlagal, naj po vzoru evropskega trienala male plastike organizira razstavo minimalnih eksponatov, ki jih je nekaj pokazal na novinarski konferenci pred odprtjem razstave, "sicer pa jih nosim kar v žepih", je dejal dobro razpoloženi umetnik Drago Tršar, ki je s problematiko plastike množic izvirno sočasno vstopil v svetovno kiparstvo.

Ernest Ružič

prosteje rečno: starši morajo vedeti, biti prepričani, da bodo otroci po končani šoli z znanjem slovenskega jezika lažje dobili zaposlitev, kakor če materinščine ne obvladajo. Žal se je v teh letih spremenilo pre malo, znanje nemškega jezika zaradi možnosti zaposlitve v Avstriji je za marsikoga mikavnejše, pomembnejše kot učenje slovenščine, čeprav materinščine. Dejstvo je, da se otroci

učijo in naučijo tisto, kar želijo starši in jim šola zna ponuditi.

Akademikinja dr. Zinka Zorko - prijateljica Slovencev na Madžarskem - raziskovalki slovenskih narečij, iskrene čestitke ob najvišji, Zoisovi nagradi za življenjsko delo na področju znanosti, iskrene čestitke iz uredništva Porabja!

ERNEST RUŽIČ

Potovanje po južni Španiji

Odločila sva se, da bova v sredini septembra odletela v Andaluzijo in odkrila to pokrajino na jugu Španije. Andaluzija je ena od 17-ih avtonomnih pokrajin Španije, je približno tako velika kot Portugalska, in ima kakih osem milijonov prebivalcev. Ime pokrajine izvira iz saracenskih (mavskih, arabskih) časov, ki so to regijo imenovali Al-Andalus ter so bili skoraj 800 let vladarji Andaluzije. Pregnali so jih Španci 1492. leta. Saraceni (Mavri-mórok) so bili muslimani, leta 711 so prišli iz severne Afrike na jug Španije. V saracenskih časih, ki so trajali slabih 800 let, je doživela pokrajina gospodarski, kulturni in znanstveni razcvet, v njej je veljala verska in etnična toleranca. Še dandanes srečujemo sledove saracenskega obdobja tako v arhitekturi kot tudi v ostalih umetnostih in nenazadnje tudi v jeziku, ki daje posebno mikavnost tukajšnjim ljudem.

vroče regije Evrope, kjer so poletja ekstremno vroča, zime pa mile. Sevilja je med najbolj vročimi mesti na celini, kar sva takoj občutila na lastni koži, ko sva stopila iz stavbe letališča. Kljub temu da je bila ura zvečer ob desetih, se je živo srebro gibalo okrog 33 stopinj Celzija. To podnebje v veliki meri vpliva na življenje ljudi. Popoldanska siesta traja več ur, trgovine odprejo šele pozno popoldne in so odprte zvečer do 22.00 ure. Kosilo se je med 2.00 in 4.00 uro popoldne, večerja pa med 9.00 uro in polnočjo. Tudi midva – čeprav sva Srednjeevropejca – sva se prilagodila temu dnevnemu ritmu, saj zvečer ob 6. ali 7. uri še v večini gostiln ni večerje. Takrat oživijo mestne ulice, ljudje grejo po nakupih, se srečujejo v kavarnah ali le pridejo iz svojih hiš in se usedejo na klopi pred hišami, da bi poklepetali.

Ko sva se sprehajala po ulicah Sevilje, naju je očarala prosto-

promet. Če nimaš lastnega kolesa, si ga na vsakem drugem ali tretjem vogalu lahko najameš s pomočjo avtomata. Po kolesarjenju pa ga vrneš na neki drugi postaji. Pešec,

pisu izgleda kot 8, je klobčič volne, ki ga v španskem jeziku imenujejo »madeja«. In če v španščini izgovorimo cel napis »no-madeja-do«, potem se v njem skriva skrajšana

gostje so bili zelo glasni, kar je razžalilo togo špansko gospodo in so jih zaradi tega zmerjali z besedo Flamenki, kar špansko pomeni Flamci. Pozneje se je ta izraz prenesel

Glavno mesto Andaluzije, Sevilja z znano stavbo La Giraldo

ki želi prečkati cesto, mora ob avtomobilih paziti tudi na kolesarje, kajti med pločnikom in cesto so vsepovsod kolesarske steze.

oblika stavka »no me ha de jado«, kar pomeni »ni me zapustilo«. Kastilski kralj Alfons X. je potem, ko so ga vrgli s prestola, živel v izgnanstvu v Sevilji in se je s tem stavkom zahvalil mestu, da ga le-to ni zapustilo.

Če človek potuje po Andaluziji, posebej po Sevilji, se vsepovsod srečuje, da ne rečem konfrontira z glasbo svetovno znanega flamenka. Sevilja je zibelka in center flamenka. Ob večerih se skoraj iz vsake gostilne sliši ta temperamentna glasba s svojimi značilnimi ritmi. Flamenko je pesem in ples z nepogrešljivimi zvoki kitare. Med temami teh pesmi najdemo žalostinke, pesmi, ki govorijo o neizpolnjeni ljubezni, o strasti, o smrti in tudi o zatiranju. Glasnost muzike in samega plesa (topotanje z noge ob tla, ploskanje) simbolizira, da je vse, kar je slabo, treba dati, izkričati iz sebe. Od kod poimenovanje flamenka, nobeden ne ve točno povedati. Ena od teorij pravi, da je v 16. stoletju nizozemski (flamski) kralj s svojim spremstvom obiskal Španijo,

na strastno glasbo ciganov. Cigani so (špansko gitanos) v Andaluziji ta izraz do danes obdržali in ga uporabljajo za svoj temperamentni ples. Spet druge teorije pravijo, da je ples dobil ime po pticah flamingih (plamencij), ker so nekateri gibi podobni gibom teh lepih ptic. Obstaja pa tudi teorija, da so Saraceni podobno imenovali kmete v Andaluziji. Naj bo tako ali drugače, če se človek nahaja v Andaluziji, mora vsaj enkrat na večer flamenka, da bi spoznal ples in glasbo te regije.

Znamenitost Sevilje je katedrala z znanim zvonikom, La Giraldo. V saracenskih časih je stala na tem mestu džamija z minaretom, ki je potem, ko so Saracene pregnali, postal znan zvonik katedrale. Katedrala slovi tudi po tem, da tukaj počivajo posmrtni ostanki Kristofa Kolumba, ki je 1492 odkril Ameriko za špansko krono. Španci so zlato z nove celine pripeljali v Seviljo, mesto je potem dobilo trgovski monopol in postalo pomembno trgovsko središče.

**Tibor Horvat in
Joël Gerber**

Temperamentni in strastni ples flamenko

Prvi cilj najinega potovanja je bilo glavno mesto Andaluzije, Sevilja. Že med pristajanjem letala sva opazila, da je pokrajina preveč rumenkasta. Andaluzija spada med najbolj

rnost mesta. Tudi čez središče mesta vodijo dvo- ali tripasovne avtoceste, vsepovsod so široki pločniki in kolesarske steze, ki so tako široke, da te sploh ne moti dvosmerni

Zelo zanimiv je bil še nek napis – »NO 8 DO« - ki smo ga videli na avtobusih, na tablah po mestu in na vseh promocijskih materialih, povezanih z mestom. Znak, ki v tem na-

OD SLOVENIJE...

Dan Rudolfa Maistra

Od leta 2005 je 23. november v Sloveniji državni praznik, dan Rudolfa Maistra. Na ta dan leta 1918 je poveljnik takrat novoustanovljene slovenske vojske, prve v novejši zgodovini, general Rudolf Maister ob štirih zjutraj razorožil nemško zeleno gardo, ki je pripravljala protiudarec, s katerim bi Maribor in slovensko Štajersko dokončno pripojila Nemški Avstriji. S tem dejanjem je Maribor dejansko postal slovensko mesto, avstrijska stran pa je v pogajanjih z Maistrom priznala tudi pravico Slovencev do južne Koroške. Predsednica vlade Alenka Bratušek je v svoji poslanici ob prazniku povlekla nekatere vzporednice med dejanji Maistra in potezami svoje vlade. "Dejstvo je, da general Maister brez avtoritete ne bi uspel speljati še tako dobro načrtovane akcije," je zapisala in nadaljevala: "In tudi danes, skoraj sto let kasneje, bodo drzne poteze, pogum in odločnost ter dobra strategija ključni za izhod Slovenije iz teže situacije." Slavnostni govorec na osrednji proslavi v Kamniku je bil predsednik države Borut Pahor. Kot premierka Bratušek je tudi Pahor Maistrova dejanja vzel za zgled v današnjem času. V premagovanju aktualne krize je pozval k odločnemu ukrepanju in enotnosti. "Da bi danes premagali težke čase, ni potrebna vojaška sila, pač pa moč naše politične enotnosti in odločnosti," je dejal Pahor.

Odstopil minister za zdravje

Minister za zdravje Tomaž Gantar (DeSUS) je predsednici vlade Alenki Bratušek posredoval odstopno izjavo. Predsednika stranke DeSUS Karla Erjavca je njegova odločitev presenetila, a zagotavlja, da to ne bi smelo ogroziti koalicije. Ob težavah pri sprejemanju tako imenovanega intervencijskega zakona je postalo jasno, da praktično nimam možnosti z reformo zagotoviti dodatnih, nujno potrebnih sredstev za zdravstvo, kateremu že vrsto let namenimo bistveno manj denarja od držav, s katerimi se radi primerjamo, je v odstopni izjavi zapisal Gantar.

»Kolonije presegajo okvire majhne skupnosti«

Na straneh našega časopisa smo že omenili, da so kot zaključek prazničnega dogajanja ob 15. obletnici obstoja Slovenskega kulturno-informacijskega centra v razstavnem prostoru same

z video tehniko. Slovenec *Klavdij Tutta* je pripeljal Mediteran v Monošter – njegovi »svetilniki odteklega morja« pričarajo pridih pradavnega Panonskega morja. Italijan *Mario Palli* prinaša fre-

evropskih sredstev. Druga uredba pa rešuje problem lastništva nekdanjega sakralnega objekta: vlada odreja ministru za razvoj, naj nepremičnino brezplačno preda v uporabo mestu Monošter. Tako naj bi se rešilo tudi vprašanje galerijskih prostorov v središču Porabja, kjer naj bi se razstavljale umetnine, nastale na tukajšnjih likovnih kolonijah. (Letošnjo je mestna občina finančno znatno podprla.)

Na koncu prireditve sta direktor Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti *Igor Teršar* in predsednik Zveze kulturnih društev Slovenije *Jože Osterman* predsedniku Zveze Slovencev na Madžarskem *Jožetu Hirnökku* simbolično izročila tablo prve zamejske »Kulturno-informacijske točke« JSKD, in sicer ravno monoštrske. »Pretekli mesec

smo v centru Ljubljane odprli Kulturno-informacijski center KULT 3000. Načrtujemo promocijo celotnega etničnega prostora, tako odpiramo točke v Monoštru, Trstu, Gorici in Celovcu. Od danes so tukaj dostopna vsa gradiva Javnega sklada za vse umetniške zvrsti, nastal pa bo tudi skupni spletni portal. V Ljubljani naj bodo obveščeni o tem, kaj se dogaja na primer v Monoštru« - je poudaril pomen novega povezovanja direktor Igor Teršar. »Moram čestitati organizatorjem, saj so likovne kolonije presegle ozke okvire tukajšnje skupnosti. Takih podvigov se ne bi lotevala niti večina« - je izpostavil generalni konzul RS *Dušan Snoj* in slavnostno odprl razstavo.

-dm-

Razstavo je odprl generalni konzul RS *Dušan Snoj* (prvi z desne) po strokovni oceni *Monike Ivančič Fajfar* (druga z desne)

ustanove odprli razstavo iz stvaritev 12. Mednarodne likovne kolonije v Monoštru. Strokovno oceno umetnin je pred zbranim občinstvom podala umetnostna zgodovinarica *Monika Ivančič Fajfar*. »Kolonija je posebna priložnost, saj skupaj ustvarjajo umetniki iz različnih okolij, generacij in avtorskih slogov« - je izpostavila likovna kritičarka in dodala, da se ob takih prilikah prepletajo energije in nastaja ustvarjalna klima. V Monoštru so se umetniki večinoma držali svojega utečenega sloga, ki so ga kljub temu prilagodili zaradi omejenega časa ali kakšne lokalne pobude.

skantsko tradicijo s presevajočimi se sloji, medtem ko Nemka *Ricarda Hoop* upodablja nenavadne črno-bele poglede v vsakdanje prostore. Najdaljšo pot je zagotovo prehodil *Adel Seyoun* iz Iraka, ki sicer živi že 30 let v Sloveniji. Na njegovih slikah se spajajo podobe in črke z evropskega, arabskega in kitajskega sveta. Edini kipar na koloniji *István Vanyúr* je izdelal torzo ženskega telesa, ki ga koristi kot rešitev geometrijskega problema.

»Dediščina likovnih kolonij ostaja tudi za prihodnje generacije« - je svojo oceno zaključila *Monika Ivančič Fajfar*, kar je nekako nakazalo kasnejše oznanilo

Jože Osterman, Jože Hirnök in Igor Teršar ob otvoritvi Kulturno-informacijske točke

Tako je *György Csuta* ohranil barve in slog, njegova motiva pa sta bila prizor s poroke in porušen stavba na vasi. Slike drugega madžarskega ustvarjalca *Zsigmonda Lucze* so kot nedokončani filmi, kajti avtor se ukvarja tudi

župana mesta Monošter *Gáborja Huszárja*. Občinski voditelj je citiral dve vladni uredbi: prva je povezana s priporočilom dvostranske mešane manjšinske komisije o obnovi samostanskega poslopja v Monoštru s pomočjo

»Od Goriškega do Mure«

23. novembra je mešani pevski zbor Društva upokojencev *Vladimir Močan* organiziral prireditev »Od Goriškega do Mure«, ki je bila namenjena predstavitvi projekta zbiranja

Folklorna skupina iz Sakalovec

stare ljudske glasbe Pomurja. V okviru tega je nastala tudi pesmarica 50 izbranih ljudskih pesmi.

Mešani pevski zbor in nastopajoči gostje so se na koncertu skupaj s pesmijo sprehodili po preteklosti in prikazali delček takratnega ljudskega življenja.

Na koncertu so poleg gostiteljev nastopili: Irena in Drago Makovec, zakonca Donko iz Gornje Bistrice, KUD Bublja iz Radencev, tamburaši KUD Beltinci s pevci, Katja in Anja Sranka, mala folklorna skupina KUD Beltinci, ljudske pevke KUD Černelavci, Melinčke Ciglarke in Ciglarji. Privabljeni sta bili tudi dve skupini iz Porabja, Slovenska zveza – folklorna skupina iz Sakalovec in ljudski pevci z Gornjega Senika, ki sta predstavili porabske pesmi in ples.

Po koncertu smo bili povabljeni na pogostitev v avli dvorane, kjer smo se malo družili z ostalimi nastopajočimi.

Tekst: Lilla Fasching, foto: Gyöngyi Bajzek

Tradicionalna kultura narodnosti na Madžarskem

Madžarska akademija umetnosti in Glasbeni inštitut Madžarske akademije znatnosti sta 14.-15. novembra v Budimpešti organizirala konferenco z zgornjim naslovom. V dveh dneh smo slišali 23 predavanj o šegah, ljudski

podobnosti med kulturami različnih narodov, ki živijo na Madžarskem. Vsi narodi poznajo koledovanje, s katerim so hoteli nekoč pričarati obilno letino in zdravje. Pri nas so koledovali Lucijini in božični koledniki. Pri večini

marmornata plošča na steni akademije ob tabli Istvána Széchenyija, ki je prispeval enoletne dohodke svojih posestev (60.000 forintov).

Pri Slovencih na Madžarskem se je ohranila ljudska pesem o svetem Bernardu, ki je bil ustanovitelj cistercijanskega reda. Drugje v Sloveniji se v pesmi pojavi njegovo ime, pri nas je »fantič«, ki »poje tak lepau, kak čí bi igro na žveglo« (Prelepe ravne so polé). Strokovnjaki na konferenci so ugotovili, da je po melodiji najstarejša slovenska pesem na Madžarskem tista, ki so jo peli ljudem za god: *Gnes je den pozdravljeni/od gospod Lazar Jožefa./Dosta*

dobro njem želejm./srebro, zlato več, kak plejv. Hižni vert./hižni gospodar;/ki je poglavar/vinske gore, vinske dole./pükšo, sablo gor-potegne: Valen bojdi Jezoš Kristoš!/Valen bojdi Jezoš Kristoš! (Melodija je zapisana v knjigi Füčkaj, füčkaj fantiček moj).

Predavatelji na konferenci so ugotovili, da so zbirke ljudskega slovstva raznih narodov pomembni viri za primerjalno znanstveno analizo. Ljudske pesmi pa so učinkovito sredstvo za ohranjanje maternega jezika in krepitev narodnostne zavesti.

Marija Kozar

Andor Végh je predaval o dudah pri Hrvatih

glasbi in glasbilih ter ljudskem slovstvu pri Nemcih, Romunih, Romih, Armencih, Grkih, Srbih, Hrvatih, Slovencih, Rusinih, Poljaki in Bolgari na Madžarskem. Od 19. stoletja naprej se objavljajo na Madžarskem razprave o načinu življenja nemadžarskih narodov. Znanstvena revija Madžarskega etnološkega društva *Ethnographia* od svoje prve številke leta 1890 naprej pri naša študije tudi o različnih narodih monarhije.

Glavna organizatorica konference je bila *Zsuzsanna Erdélyi*, ki je zbirala in objavljala ljudske molitve in ljudske pesmi tudi med pripadniki narodnosti. Iz svoje zbirke je izbrala za vsakega predavatelja pesem ali molitev v njegovi materinščini. Tako smo lahko slišali pred predavanjem o Slovencih pesem *Teči, teči bistra voda*, ki je bila posneta leta 1979 na Gornjem Seniku. Namen konference je bil, da odkrije

se pojavi v ljudskih pesmih reka Donava. Tako pri nas Slovencih v pesmi *Teči, teči bistra voda / bistra voda z Dunaja ali Zeleni se travca skraj Dunaja*. Pri Srbih v Mohaču na svečnico ravno tako opazujejo jazbeca kot v Porabju. Če se jazbec vrne v svoj »brlog«, bo zima dolga, če ne, bo kmalu konec zime. Pri Romih je pesnik *Károly Bari* zbiral pravljice in pripovedke ter ljudske pesmi.

Tudi Armenci, Grki, Rusini, Poljaki in Bolgari že več kot sto let živijo skupaj z Madžari v Karpatskem bazenu. Grki so bili predvsem trgovci in bankirji. Bogatejši so veliko denarja prispevali za kulturo, znanost in gradnjo. Grk *György Sina* je prispeval največ denarja k izgradnji verižnega mostu (Lánchíd) v Budimpešti. Na mostu še danes lahko vidimo grb družine Sina. Tudi za ustanovitev Madžarske akademije znanosti je prispeval veliko denarja. O tem priča

V Majšperku so peli in igrali po domače

Člani glasbene skupine Veseli prijatelji – UD Ust. Majšperk so organizirali 2. srečanje ljudskih pevcev in godcev z naslovom »V Majšperku pojemo in igramo po domače«. Prireditev je potekala v nedeljo, 17. novembra ob 15. uri, na njej je nastopilo 14 skupin, med njimi tudi Ljudske pevke ZSM Števanovci. Vsaka

Ljudske pevke ZSM Števanovci

skupina je nastopila z dvema pesmima, števnoske ženske so zapele porabski ljudski pesmi Črne oči in Nikaj se ne jauči. Po več kot dveurni prireditvi so vse nastopajoče skupine zapele oz. zaigrale skupno pesem z naslovom Gremo na Štajersko.

Organizatorji srečanja – glasbena skupina Veseli prijatelji delujejo v sedanjosti sestavi tri leta. V tem kratkem času so bili zelo pridni, saj so posneli zgoščenko z dvanajstimi posnetki, tik pred izidom je že njihov drugi CD. Glasbeniki so lansko leto prvič organizirali srečanje ljudskih pevcev in godcev, uspeh in zadovoljstvo pa sta jih pripeljala do 2. tovrstnega srečanja. Bili so zelo veseli, da so skupaj z gostujočimi skupinami lahko negovali bogato ljudsko dediščino.

Nikoletta Vajda-Nagy

... DO MADŽARSKE

Parlament je sprejel glavne postavke državnega proračuna za leto 2014

Prejšnji torek so v parlamentu sprejeli glavne zneske državnega proračuna za naslednje leto. Na podlagi tega bodo prihodki znašali 15 983 milijard 668,7 milijona forintov, izdatki pa bodo 16 968 milijard 306,1 milijona forintov. Primanjkljaj načrtujejo v višini 984 milijard 637,4 milijona forintov, to je 2,9 % BDP-ja. Parlament je te glavne postavke sprejel z 219 glasovi za in 30 glasovi proti. Poslanci socialistične stranke in Jobbika so glasovali proti, politiki stranke LMP pa niso glasovali.

Tudi Madžarska se je pogajala s Kitajci

Prejšnji teden je v Bukarešti potekalo srečanje predsednikov vlad Kitajske ter Srednje in Vzhodne Evrope. Na tridnevnem zasedanju je bilo zopet govora o obnovi železniške proge med Budimpešto in Beogradom. Na podlagi sporazuma med Madžarsko, Srbijo in Kitajsko naj bi pomenila načrtovana investicija s proračunom 2,4 milijarde evrov glavni donos za Madžarsko in Srbijo. Zaenkrat še ni bilo konkretno določeno, katere investicije bodo izvedli na železniški progi, o tem se bodo odločili po obisku kitajskih strokovnjakov.

Zaradi tovarnega prometa bo potrebna proga, na kateri bi lahko vlaki vozili s 120 km na uro. Potniškim vlakom pa bi bila omogočena vožnja s 160 km na uro.

Namen investicije je, da bi se lahko blagovni promet Srbije vključil v evropski gospodarski tok. Madžarska pa želi doseči, da bo kitajsko železniško gradbeno podjetje izoblikovalo svoj regionalni center pri nas.

Obnovljeni odsek na cesti 86 so predali namenu

Prejšnji teden je bila otvoritev novega štiripasovnega cestnega odseka med Körmendom in Egyházasrádócem. Investicija znaša 1,6 milijarde forintov in je bila izvedena z evropsko podporo. Cestni odsek je dolg 4,4 kilometra, na njem je bil nameščena tudi zaščitna mreža proti divjadi.

www.porabje.hu

Hvalite Gospoda vsi narodi!

Na Gorenjom Siniki je že leta 1377 stala kapejlica za krstitke, štero so kisnej večkrat povekšali, dopunili pa polepšali. V najnovejši cajtaj, leta 1896, so plebanoš Ivan Perša dali idejo, ka bi trbôlo sinčarsko Božo izo

Dva kejpa Janoša Kühara iz 1938: stara...

obnauviti, depa bole aktivno so se s tauv mislijov začnili spravlati eške samo v 1930-i lejtaj. V leti 1933 je plane za nauvo cerkev napravo arhitekt *Gáspár Fábián*, dela pa so za en malo doistanila. Do zidanja je končno prišlo leta 1938, v leti XXXIV. Mednarodnoga evharističnoga svetovnoga kongresa, štero je bilau 900. oblejtnica smrti prvoga vogrskoga krala svetoga Štefana ranč tak. Gradbenik (építész) *Mihály Zsolnai* je s pomočjauv domanji vörnrikov v pau lejta prejkzozido cerkev na Siniki, zatok so leko »20. novembra k svetešjomi blagoslovi nutstaučili v povekšano cerkev, ka aj bi dičili Boga pa ma vsikdar válo dávali«.

Tisti den pred 75 lejtami je biu svetek Kristuša Krala. Letos 24. novembra je po cerkvenom kalendari ranč té svetek biu, zatok so se v

najvekšoj porabskoj slovenskoj vesnici spominali na obnovev cerkve pri meši, štero so darüvali sombotelški püšpek *dr. András Veres*. (V svetišči so bili eške plebanoške *Tibor Tóth*, *Ferenc Merkli* pa drügi dühovniki z Vogrske pa *Dejan Horvat* in *Viljem Hribernik* iz Slovenije).

Gospaud püšpek so predgali od obnovev cerkve, vörnosti človeka do Bogá pa znamenja svetka Kristuša Krala: »Kak so naši starci cerkev z veukim potrpjenjom lepšali, vekšali pa na nauvo zida-

li, tak aj bau naloga za vse nas v gnešnom cajti,

ka gordrži-mo pa pokrepšamo njeno lepoto.« Dr. András Veres so dale gučali: »Tau de najbole pristno svedočilo o tom, ali je Kristuš rej-san krau našoga žitka. Tau de pokazalo, kakša pa kak veuka lübezen do Bogá v nas živé. Aj Baug dá, ka vsikši, šteri v tau cerkev pride z nedele na nedelo, zadobi bole krepko vöro, lübezen, pa aj o tem svedoči drüгим, pa ji krepša v lübezni in vöri do Bogá pa matere

...pa nauva cerkev.

nizerale domanje cerkvene kotrige. Za en malo vödajo publikacijo o obnavljanji cerkve, štero de leko vsikši što v slovenskom pa madžarskom geziki.

Cerkve«.

Pri svetešnji meši je spejvo domanji Cerkveni pevski zbor svete Cecilije, šteri je odspejvo slovensko liturgijo. Vörniki pa so leko pred mešov čüli koncert lerance za orgole *Éve Baranyai Kiss*, štera je zaigrala med drügimi cerkvena dela Bacha, Liszta pa Césara Francka.

Med koncertom so leko vörnricke gledali lejpe freske po stenaj Bože iže. Po obnovev cerkve je v njej eške dugo nej bilau namalani kejpov, drüga svetovna bojna je tau nej dopistila. Leta 1963 pa so plebanoš *Janoš Kúhar* »vödali ukaz: našoj 25 lejt staroj cerkvi dajmo znautrašnji svetešnji gvant!« V lejtaj 1965-66 so od znautra pomalali cerkev, te je dobila kejp slovenskoga svetoga Cirila pa Metoda, svetoga Mohora in Fortunata pa slovenski napis: »Hvalite Gospoda vsi narodi!«

Svetešnjo mešo ob 75. jubileji nauve cerkve so zorga-

Veseli nas, če smo leko vküper

Paversko delo je skaus leta najbola pitanja od vrejmena, samo potistim se šte vse drügo. Letošnjo lejpo djesénsko vrejmen nas je dugo sprvajalo, nejmamo se ka žaurgati. Za paversko delo je tau posabe dobro, vej se pa v ton časi spravla nota z njiv vekši tau pauva za polaganja stvari, kak povejmo kukarca, repa, bagondli. Depa vsakšoma dobroma je gnauk konec. Naša prejdnja en tau Slovenčarov pri Drüštvi porabski slovenski penzionistov, Kata Nemet v Slovenskoj vesi, je z domanjim vertom Domiterom malo nevolu mejla, gda se pobauntalo vrejmen,

ka je kukarca za divdjačino valaun eške gora vijsala na bildjaj. Delo je bilau v plani 12. novembra, depa deževno vrejmen nam je vkriž djalo. Etak smo se za keden dni, v torek podnek, kakoli ka je vse visalo više nas, vküp nabrali par Slovenčarov pa Varašancov, pa smo v kratkom časi dola polovijli vlate. Gda smo vcuj stanili, smo vidli, ka bi eške gnauk vekše pa več vlati mogle biti za telko lidi, depa ka smo si mogli. Lajnsko leto je bogati pauv bijo, smo meli ka gora pokazati, letos pa zavolo velke sôj-če dosta menja. Depa mladi vert se zavolo toga nika nej žaurgo, telko bau, ka divdjačina v zimi ne ostana lačna. Vertinja nas je pa čakala v lejpoj, baratšagoškoj sobi v domanjoj krčmej, gde nas je lepau pogostijla pa gora prijala. Steri smo leko vküp pr-žijveli té zadvečerek, smo bili radi, ka smo leko med seov, leko vküp delamo, se pogučavamo pa dosta hecamo. Kata Nemet je bijla srečna, ka je pa leko včinila kaj dobroga, zakoj se ji letos tû lepau zahvalimo. Mladomi verti Domiteri pa njagvoj ženi se trno lepau zahvalimo, ka sta nam zavüjpala tau delo pa nas tak lepau gora prijala.

Tekst pa foto: Klara Fodor

Zveza Slovencev na Madžarskem Novice Programi, prireditve	
Zveza Slovencev na Madžarskem Magyarországi Szlovének Szövetsége	
Zveza Slovencev na Madžarskem Gardonyijeva 1 9970 Monošter/Szentgotthárd Telefon: 00 36 94 380 208 00 36 94 552 596 E-pošta: info@zveza.hu	zveza.hu

-dm-

DVA NA POTAČI PA EŠKE EDEN KCUJ

Potač ali pa biciklin, če škete, je napravljen za enoga človeka. Depa, dva se na njem tó leko pelata koulakvrat. Tretji že bole žmetno kcuj k dvema sede. Najboukše je gé, ka skrak njega dé. Tak je mali Lajči vsigdar mogo bole brž ojditi za potačom, na sterom sta sejdlja pa poganjala malo vejškiva Barbara pa Sini.

Trejši potač

Barbara se je z biciklinom k Siniji pritirala. Un je eške skur spau. Na, eške si je zobe prau. Gda ga je tak na dvouri čakala, je tan že biu mali Lajči tó.

»Kama se gnes pelata,« ga je migalo, aj ga seuf zemeta.

»Ti si eške mali, ka bi z nama šou. Gda malo zrastejš, po tejn leko, ka te seuf zemeva,« Barbara nika neške čüti od toga.

Depa mali Lajči je nej samo tak. Njegva glava dela kak najboukša vóra.

»Gda mo velki, me ne boš mogla na štangi pelati. Na paktrejger ne moren, ka tan sigdar sidi Sini, tak ka mi samo štanga ostane. Bole, ka me zdaj s seuf zemeta. Gda mo bole velki, de bole žmetno šlau.«

Depa, Barbara nika neške čüti. Eške dobro, ka je že Sini prišo. Zar se je gor seu, Barbara pa je že začnola klačiti pedale. Bistre noge maloga Lajčiva so že klepale za njima. Depa, kak pravijo, nesreča nigdar ne počijva. Tan, prva se na veliko poštijó zavine, je lanec doj spadno. Najprva se je Barbara začnola čemeriti, za njou pa eške Sini. Kak bi se nej čemeriu, vedo je, ka ga čaka. Barbara je prejnja na dvej potačaj, popravliti pa un mora. Najraj bi kaj lagvoga pravo. Kaj tak lagvoga, kak tou njegvi ati vej prajti. Vej prajti, gda ga ka trno svadi. Depa, mlajši tak ne smejo gučati pa je bole tiüma ostano. Že se je škeu kcuj k deli zejti, gda je tan skrak njega že stau mali Lajči.

»Če doro vijdin, vejn pa, ka moje oči dobro vijdijo, je nekaj pozabo lanc namazati,« je pravo, kak kakši velki majster. »Za en čas znouva doj spadne.«

Barbara čaka, ka Sini dun svoje obrejdí. Un pa samo čemerno pogledne maloga Lajčija. Začne se mantrati z lancon, un pa neške pa nikak neške nazaj na zobati potač. Mali Lajči pa samo glejda, nika več ne povej.

»Ka, bou ali nede,« Barbara kuman čaka, aj deta tadale.

Sini süče prste, depa nikak nejde. Samo nagnouk maloga Lajčija več nega. Bistre noge so ga odnesle k prvomi rami. Kak brž je odišo, tak brž je nazaj prišo. Z velkin veseldjon v rokaj drži malo posoudo z olajon.

»Oča mama brat je tan doma ge,« njima tumači. »Pri njemi se vse dobi,« se že prigne pa maže kak pörpeu süji lanc.

Skur san je nazaj gor skoučo. Sini je po tejn skoučo na paktrejger, Barbara pa že klačila pedale. Mali Lajči za njima glejda. Vesejli je ge. Kak je tisti olaj nazaj neso, si je vcejlak nika po svoje zbrodo:

»Leko bi se prajlo, ka san ge njiva trejši potač. Včasi je na toun svejti tak, ka brezi trejščoga potača nikak nejde tadale.«

Stric njemi je dau valati, ka je tou tak. Pa njemi je eške dau velki falat orejove pogače.

Miki Roš

Pismo iz Sobote

Klobasi

Radi je mamo. Nebesko radi je gejmo. Klobasi. Aj so küjane, pečene, posenjene ali pa eške kak ovak napravlene, nebesko radi mamo klobasi. Zdaj so se že zabadnja začnola. Pa tak že gestejo na stoli krvave klobasi, ajdinske pa prosene ranč tak. S tejn se je že začnola nikšne fejle onejanje, sto pa steri boukše pa bole žmane klobasi dela, je dobi ali pa nin küjpi. Kak je že indasvejta Porajdošov Janoš pravo do vijna, tak ništérni vejo prajti od svoji klobas:

»Tri fejle klobasi gestejo. Dobre klobasi, boukše klobasi pa moje klobasi!«

Pa tou ranč tak vövijdi. Od Sobote ta gor, prej Goričkoga vse do porabske granice v skur vsikšo pošteno krčmo lek človek nut stoupi na domanje kolina.

»Že si kama v krčmou ojdó na koline? Vaaaj, ge san biu tan gor na brgej, vejš, tan včasín skarak poštijó. Nebesko dobra bujta repa, pečenje pa krvave, ajdinske pa prosene krvajice so meli. Nemren ti prajti, kak je tou žmano bilou!« eden pajdaš pravi drugomi. Depa, tisti je gvüšno boukše na talejr doubó, zatoga volo vej ovak prajti. »Leko, ka si ranč na takšen den prišo, ka so žmane pa dobre bile. Samo, so mi eni drugi vejdlí prajti, ka so tak lagvo obodili, ka je nikšno nej bilou. Depa, ge san za mojo biu tan spodkar, pod brgoun, v tisti krčmej. Tou ti ge ne moren povedati, kak je tou nebesko dobro vövíslo. Boukše san eške nej v lampaj emo! Na, leko povejn, ka znajo pa pounijo naprajti, depa, moje klobasi, ka je ge delan, od toga boukšoga nega. Nega na toun svejti krčme pa ranč nej hotela, ka bi vejdlí bole žmane naprajti.«

Na ton mesti se leko vse dola stavi ali pa de tadale skur do bitja. Če pa eške tretji kcuj prijde, leko mala bojna grata.

Vsikši za sebe najboukše vej, vsi fküper pa vcejlak nika nej. Tan nin za dvej vóri bojne za klobasi vej takšno vörpijti.

»Kakoli si gučijmo, depa, inda so boukše bile. Naš dejdek je takšne vedo naprajti, ka tou več niške ne pouni. Takše več ne vejo delati.«

»Tou ti dan valati! Naš dejdek pa naša baba sta, leko povejn, delala najboukše v cejló krajini. Ge od njiva recept man, gda je delan. Tak, ka leko povejn, ka so moje ranč takšne.«

»Ka se pa gor prosiš!? Vej so pa stari lidge vejdlí prajti, kaj je črejva samo tak malo vöspalo, po tejn pa so klobasi vonječé bile. Vej pa tou vsi znajo, šken prajti, so vedli za tiste klobasi.«

»Ti boš meni takše gučo?! Tvoj dejdek je tak škrkljivi biu z masoun, ka je sousidove mačke strejlo pa je nut v klobasi doj mleu. Od toga ti je nika ne vedo prajti, ha?«

Tak se pomalek bojnjajo tadale, dokejš njín krčmar na sto

ne prnese klobasi. Samo tak, aj malo probajo, ka de vido, če je dobre napravo. Možakarge je gejo, klumajo z glavami, se žmajajo, se lijžejo koulak čob pa vsikši vek gnako prajti.

»Eeej, krčmar dobre so, nebesko so žmane. Vej so lani tó dobre bile, depa, tej so eške boukše. Takše san eške v enoj krčmej nej doubó,« se njemi nut v zadnjo vličejo, samo eške aj kakšen falat kšenki na sto dobijo.

Prijde vóra za domou tijti. Kak za prvin kikloun krčma za njimi ostane, modrija na naouvo vövdari.

»Sto je toga našoga krčmara fčiü klobasi delati? Vej pa tou bi eške naš pes nej zo. Ne vejn, če mi nede lagvo gratalo.«

»Istino maš, aj raj samo špricere toči, nej pa, ka klobasi rejdi.«

Pa tak tou de tadale, dokejš vsikši na svoj kraj ne odijde. Kak pa je doma z njivimi klobasami, pa vsikši za seje najboukše vej.

Miki

*Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
a v naših srcih za vedno boš ostal.*

V 72. leti starosti je 23. novembra 2013 zázpo

Gabor Lazar

podpredsednik Slovenske samouprave na Dolenjom Siniki,
svétnik in 15 lejt šofer Državne slovenske samouprave,
podpredsednik Društva porabski slovenski upokojencov.

Naj počiva v miri!

Slovenska samouprava Dolenji Sinik,
Državna slovenska samouprava,
Društvo porabski slovenski upokojencov,
Zveza Slovencev na Madžarskem

6.05 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.30 ADVENTNI DNEVI: VESELICA, MLAD. NAD., 10.55 PLESNO TEKMOVANJE, KRATKI FILM, 11.10 FIRBCOLOG, ODDAJA ZA OTROKE, 11.55 SVETO IN SVET: ZAKAJ DARUJEM?, POGOVORNA ODDAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 DOBRODELNI MIKLAVŽEV KONCERT 2013, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 16.05 ADVENTNI DNEVI: 6. DECEMBER, KRATKI FILM, 16.10 ALEKS IN GLASBA, RIS., 16.15 RAZRED ZASE, ODDAJA ZA MLADOSTNIKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NOVA DVAJSETA, SLOV. NAD., 20.30 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 0.30 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.45 INFOKANAL

PETEK, 06.12.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.00 INFODROM, 8.10 OTROŠKI INFOKANAL, 9.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL: SPRINT (Ž), 11.50 DOBRA URA, 13.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL: SPRINT (M), 14.55 NORDIJSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 17.00 NOGOMET - KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO, 18.40 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 19.55 ZIMA JE ZAKON, MAGAZINSKA ŠPORTNA ODDAJA, 20.25 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 21.45 SODOBNA DRUŽINA, AM. NAN., 22.05 URA, ANG. NAD., 23.05 ALOIS NEBEL, KOPRODUKCIJSKI FILM, 0.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 07.12.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 6.55 ADVENTNI DNEVI: 7. DECEMBER, KRATKI FILM, 7.00 RADOVEDNI TAČEK, ODDAJA ZA OTROKE, 7.15 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 7.25 BINE: DENAR, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.45 RISANA NANIZANKA, 8.05 ZVITI ČRVIČKI, RIS., 8.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.30 KULTURNI BRLOG, 8.35 ŽIVALŠKE ZGODBE, 8.40 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA OTROKE, 9.00 ZAPLETENO? NITI NE! DRUGAČEN PAR ČEVLJEV, 9.05 FIRBCOLOG, ODDAJA ZA OTROKE, 9.25 MALA KUJARICA, KRATKI FILM, 9.40 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.25 BIZGECI, RIS., 10.35 INFODROM, 10.45 SESTRSKA LJUBEZEN, KRATKI FILM, 11.05 BOŽIČ PRIHAJA, DANSKI FILM, 12.30 RAZRED ZASE, ODDAJA ZA MLADOSTNIKE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 TEDNIK, 14.15 PRAVA IDEJA!, 14.50 NA LEPŠE, 15.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.50 KULTURNE TERASE, DOK. ODD., 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 NA VRTU, 17.40 PO STOPINJAH MARCA POLA, DOK. SER., 18.30 OZARE, 18.40 VSE O ROZI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 21.35 ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM. TV SATIRA, 22.20 POROČILA, 22.55 LUTHER, ANG. NAD., 23.50 OZARE, 0.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 0.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.10 INFOKANAL

SOBOTA, 07.12.2013, II. SPORED TVS

7.35 SKOZI ČAS, 8.00 SLOVENC V ITALIJI, 8.30 POSEBNA PONUDBA, 8.50 OSMI DAN, 9.20 UMETNI RAJ, 10.00 POLNOČNI KLUB, 11.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL, 12.50 ZIMA JE ZAKON, ŠPORTNA ODDAJA, 13.15 NOGOMET - VRHUNCI EVROPSKE LIGE, 14.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL, 15.55 NORDIJSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 18.55 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 21.45 NAJBOLJŠI OČE NA SVETU, AM. FILM, 23.20 ARITMIČNI KONCERTI, 0.30 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 1.00 NA LEPŠE, 1.25 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 08.12.2013, I. SPORED TVS

6.55 ŽIV ZAV, 10.10 MINUTA V MUZEJU: LUC-OLIVIER MERSON: VOLK IZ GUBBIA, 10.15 POLNA HIŠA ŽIVALI: PRAŠIČJE NEVARNOSTI, NEMŠ. NAN., 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 14.25 SLOVENSKI VODNI KROG: HUBELJ, DOK. NAN., 14.55 ZGODBA O GLENNU MILLERJU, AM. FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 SLIKOVITIH 55: POPULARNA IN SODOBNA GLASBA, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 OBLAST: PRVI TOREK V OKTOBRU, DAN. NAD., 21.05 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 22.00 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 22.10 DROBNE STVARI, DOK. ODD., 22.45 POROČILA, 23.10 SLOVENSKE MAGAZIN, MOZAIČNA ODDAJA, 23.40 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 0.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 0.55 INFOKANAL

NEDELJA, 08.12.2013, II. SPORED TVS

7.35 SKOZI ČAS, 8.15 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 8.55 SLOVENC V SVETU: POGOVOR S SLIKARJEM MIROM ZUPANČIČEM IZ NEW YORKA, 9.25 TURBULENCA, 10.05 VEČER SKLADATELJA ŠTEFANA MAURIJA: SLOVENSKE KOMORNI ZBOR IN MARTINA BATIČ, 11.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL, 12.10 FINALE TEKMOVANJA HARMONIKARJEV EVROPSKE MREŽE ORKESTROV ONE, 12.55 SLOVENSKE MAGAZIN, MOZAIČNA ODDAJA, 13.25 BIATLON - SVETOVNI POKAL, 14.55 NORDIJSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 16.55 NOGOMET - PRVA LIGA TELEKOM: KOPER : OLIMPIJA, 18.55 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 20.10 ŽREBANJE LOTA, 20.15 ALPSKO SMUČANJE - SVETOVNI POKAL, 21.35 PLINSKI MONOPOLI, DOK. ODD., 23.10 V PARADIŽU ZREZKOV, NIZOZEMSKI TV-FILM, 0.35 ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM. TV SATIRA, 1.15 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 09.12.2013, I. SPORED TVS

6.15 UTRIP, 6.30 ZRCALO TEDNA, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.30 ADVENTNI DNEVI: 9. DECEMBER, KRATKI FILM, 10.35 IZ POPOTNE TORBE: ŠKRAT, POUČNA ODDAJA ZA OTROKE, 10.50 PROFESOR PUSTOLOVEC, IGRANA NANIZANKA, 11.10 PEPI VSE VE O GLASBI, POUČNA NANIZANKA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.35 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 ADVENTNI DNEVI: 9. DECEMBER, KRATKI FILM, 15.50 MOJ PRIJATELJ ZAJEC, RIS., 16.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, 16.35 KULTURNI BRLOG, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 KNJIGA O DŽUNGLI, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME,

KULTURA, ŠPORT, 23.05 PODOBA PODOBE, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.45 DUHOVNI UTRIP, 0.55 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

PONEDELJEK, 09.12.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.00 INFODROM, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.40 DOBRA URA, 12.45 DOBRO JUTRO, 15.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 16.25 NA LEPŠE, 16.45 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 17.45 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 18.00 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.30 PRAVA IDEJA!, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE: HIMNA MILOSTI, ANGLEŠKO-AMERIŠKI FILM, 21.50 INŠPEKTOR BANKS: NEURESNICENE SANJE, ANGLEŠKA NANIZANKA, 23.25 OCCAMOVA BRITVE, ČEŠKI TV-FILM, 0.45 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.35 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 10.12.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.30 ADVENTNI DNEVI: 10. DECEMBER, KRATKI FILM, 10.35 STUDIO KRIŠKRAŠ, 10.55 KULTURNI BRLOG, 11.00 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 11.05 BINE: DINOZAVER, ODDAJA ZA GLUHONEME, 11.30 MALA KUJARICA, KRATKI FILM, 11.45 SPREHODI V NARAVO, POUČNA ODDAJA, 12.15 PODOBA PODOBE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 ADVENTNI DNEVI: 10. DECEMBER, KRATKI FILM, 15.55 NELI IN CEZAR, RIS., 16.00 DINKO POD KRINKO, RIS., 16.05 DRAGI DOMEK, RIS., 16.10 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.40 ZAKAJ? ZATO!, RIS., 18.45 PUJA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 PARADIŽ, ANG. NAD., 20.55 ALFRED & SOFIE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 23.55 DOKUMENTARNA ODDAJA, 0.00 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 0.50 POSEBNA PONUDBA, 1.05 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.55 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 INFOKANAL

TOREK, 10.12.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.00 INFODROM, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.10 DOBRA URA, 11.35 DOBRO JUTRO, 14.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.20 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 16.50 GLASNIK, 17.35 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 DROBNE STVARI, DOK. ODD., 18.35 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 TOČKA PRELOMA, 20.30 1913 - PLES NA OGNJENIKU, DOK. FILM, 22.00 VEGETARIJANSKI LJUDOŽEREC, HRVAŠKI FILM, 23.30 ŠT. 1, BOLGARSKI TV-FILM, 0.45 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.30 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 11.12.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.05 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.25 ADVENTNI DNEVI: 11. DECEMBER, KRATKI FILM, 10.30 RIBIČ PEPE: MARKO SKAČE, ODDAJA ZA OTROKE, 10.50 HARMONIE EVROPE: MADŽARSKA, 11.05 SVETOPISEMSKE ZGODBE, OTR. ODD., 11.35 ALFRED & SOFIE, 12.25 DOKUMENTARNA ODDAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.25 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ADVENTNI DNEVI: 11. DECEMBER, KRATKI FILM, 15.45 PUJA PEPA, RIS., 15.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 SVET ŽIVALI, RIS., 18.40 NELI IN CEZAR, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: POSLEDNJI ELVIS, ARGENTINSKI FILM, 21.35 SLIKOVITIH 55: ČRNO-BELA MAVRICA, DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 ODKRITO, AKTUALNA POGOVORNA ODDAJA, 23.55 TURBULENCA, 0.25 DNEVNIK, 0.55 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

SREDA, 11.12.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.00 INFODROM, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA, 11.25 DOBRO JUTRO, 14.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.20 SLIKOVITIH 55: POPULARNA IN SODOBNA GLASBA, 16.45 GLASNIK, 17.15 EVROPSKI MAGAZIN, 17.40 MOSTOVI - HIDAK, 18.10 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 18.35 NA VRTU, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 ZIMA JE ZAKON, MAGAZINSKA ŠPORTNA ODDAJA, 20.30 ŠPORTNI IZZIV, 21.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 21.40 KRAUŠE V TOPLICAH, NEMŠKI TV-FILM, 23.10 ZLATA MRZLICA, AMERIŠKI FILM, 0.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.05 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 12.12.2013, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 6.55 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.30 ADVENTNI DNEVI: 12. DECEMBER, KRATKI FILM, 10.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.15 RAZRED ZASE: FINALE, ODDAJA ZA MLADOSTNIKE, 12.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 12.25 NA VRTU, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 ODKRITO, AKTUALNA POGOVORNA ODDAJA, 14.25 SLOVENSKE UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ADVENTNI DNEVI: 12. DECEMBER, KRATKI FILM, 15.50 IGRAČE: KSILOFON, RIS., 15.55 ADI V VESOLJU, RIS., 16.00 VSE O ROZI, RIS., 16.10 FIRBCOLOG, ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 DOBRA URA, 18.30 INFODROM, 18.35 PIPI IN MELKIJAD, RIS., 18.40 MANJA: LULUJINI DRAGULJI, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TARČA, 21.30 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PANOPTIKON, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL

ČETRTEK, 12.12.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.00 INFODROM, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA, 11.25 DOBRO JUTRO, 14.20 EVROPSKI MAGAZIN, 15.00 PO STOPINJAH MARCA POLA: IZ BENETK V VZHODNO TURČIJO, DOK. SER., 16.00 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 16.25 PLAGVANJE - EVROPSKO PRVENSTVO V KRAŠKIH BAZENIH, 18.35 NOGOMET - EVROPSKA LIGA: MARIBOR : WIGAN, 21.10 ŽREBANJE DETELJICE, 21.15 ODBOJKA - LIGA PRVAKOV: IVKONI DUPNITSA : ACH VOLLEY LJUBLJANA, 22.30 SCOTT IN BAILEY, ANG. NAD., 23.20 NEKDO ME VENDARJE ČAKA, SRBSKI TV-FILM, 0.55 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.40 ZABAVNI INFOKANAL

Sprememba zdravniškega dežurnega sistema

Zdravniška služba Monošter vas obvešča, da bo centralna zdravniška dežurna služba v Monoštru dosegljiva na novi telefonski številki, s posredovanjem klicnega sistema Državne reševalne službe. Novi sistem bo omogočal hitrejši dostop preko enotne klicne številke in s tem bolj učinkovito oskrbo oseb, ki so potrebne pomoči.

Nova telefonska številka dežurne službe: 06/94/311-100

Prejšnja številka dežurne službe (380-094) bo delovala še do 31. decembra 2013, ampak tudi na tej številki se bo oglasila Državna reševalna služba.

Od 1. januarja 2014 lahko sprejmejo klice samo na novi številki!

Zdravniška služba Monošter

Obnova čezmejnih cestnih povezav

V četrtek, 21. novembra, je Porabje obiskala delagacija Ministrstva za infrastrukturo in prostor, ki jo je vodil državni sekretar mag. Bojan Babič. Ogledali so si potek možnih čezmejnih cestnih povezav med Slovenijo in Madžarsko, ki bi jih bilo potrebno ponovno vzpostaviti oziroma obnoviti. Ustrezne cestne povezave so, poleg zagotovitve varnega prometa, pomembne tako za pospešitev gospodarskega sodelovanja med državama kot tudi povezovanja slovenske narodne manjšine na Madžarskem in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.

Državni sekretar je po ogledu cestni tiskovni konferenci v Sloven-skem kulturnem in informacijskem centru v Monoštru. »Prišli smo na pobudo Generalnega konzulata RS v Monoštru in pa tudi iz razloga, ker je po dolgih letih končno vzpostavljena cestna povezava med Verico in Gornjim Senikom. Ogledali smo si teren in druge možne bodoče povezave. Ugotovili smo, da je cesta Andovci-Budinci res v slabem stanju, ta cesta pa bi pomenila kar precejšnjo bližnjico za lokalno prebivalstvo tako na slovenski kot na madžarski strani, zato bomo to povezavo dali med prvo prioriteto. Skupaj

z madžarsko stranjo smo pripravili pismo o nameri, ki ga bosta podpisala predsednika vlad. Kar pa se tiče strokovne ravni, bomo predlagali, da se oblikuje neka ekspertna skupina, v kateri bi sodelovali eksperti cestne gradnje tako s slovenske kot z madžarske strani kot tudi lokalni strokovnjaki in da bi se potem naredila prioriteta lista, na podlagi katere bi reševali infrastrukturne probleme, ki jih imamo na obeh straneh meje«.

Poleg cestne povezave Andovci-Budinci si je delegacija ogledala

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Šukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB